

Javnomnenjska raziskava o vplivu delovanja splošnih knjižnic v Sloveniji

Poročilo

Ljubljana, februar 2025

VALICON d.o.o.

Andraž Zorko

andraz.zorko@valicon.net

Ina Hawlina

ina.hawlina@valicon.net

Združenje splošnih knjižnic

Matej Strgaršek

zdruzenje@zdruzenje-knjiznice.si

070 773 923

Datum:

14.02.2025

Koda projekta:

ZSK101

IZJAVA O VAROVANJU OSEBNIH PODATKOV ANKETIRANCEV

Družba Valicon je v skladu s kodeksom ESOMAR in AAPOR zavezana k varovanju osebnih podatkov anketirancev. Valicon tako v vseh pogledih preprečuje, da bi bilo mogoče prepoznati identiteto anketirancev. Vse spremenljivke oziroma polja, ki bi lahko neposredno kazala na identiteto anketiranca, so iz podatkovnih baz in poročil odstranjena. Prav tako so odgovori anketirancev fizično ločeni od podatkov anketirancev. Vsak poskus namerne identifikacije anketiranca ali razkritje identitete anketiranca s strani naročnika ali družbe Valicon pomeni kršitev zgoraj omenjenih kodeksov.

Vsebina

01

Povzetek

Str. 3

02

Metodologija

Str. 7

03

Rezultati raziskave

Str. 13

04

Priloga

Str. 25

01

Povzetek

Povzetek

- Naročnik je želel z raziskavo pridobiti vpogled v strukturo včlanjenosti v splošne knjižnice, uporabo storitev splošnih knjižnic, vpliv splošnih knjižnic glede na demografske skupine in oceno glede vpliva splošnih knjižnic na skupnost, v kateri živijo.
- Splošne knjižnice v so družbi percipirane zelo pozitivno, s svojimi dejavnostmi jim pripisujejo pomembno vlogo v družbi, ob misli na svojo knjižnico prebivalci občutijo izrazito pozitivna čustva in bi jo v večini priporočali svojim prijateljem in znancem. Mnenja in ocene so še nekoliko bolj pozitivne med člani splošnih knjižnic.
- V starostni skupini od 15 do 75 let je v splošno knjižnico včlanjenih 49 % prebivalcev, 20 % jih uporablja njene storitve preko drugih, 31 % anketirancev pa ni včlanjenih v splošno knjižnico in ne uporablja njenih storitev. Med uporabniki jih največ storitve knjižnice uporablja preko svojih otrok (46 %) in četrтина preko žene, partnerke (25 %).

Povzetek

REZULTATI MED ČLANI IN UPORABNIKI:

- Četrtnina vseh članov oz. uporabnikov je splošno knjižnico obiskala v zadnjem tednu, 31 % pred več kot enim tednom, vendar v zadnjem mesecu, 23 % pa pred več kot enim mesecem, vendar v zadnjega pol leta.
- Splošne knjižnice večina uporablja za namen izposoje knjižničnega gradiva (96 %), so deležni svetovanja knjižničarjev pri iskanju in izbiri knjižničnega gradiva (74 %) in pridobivanje informacij, koristnih za delo, šolo in vsakdanje življenje (66 %). Manj kot tretjina jo uporablja kot prostor za preživljanje prostega časa (32 %), uporablja storitve za spodbujanje in razvoj bralne kulture (31 %), izobraževalne programe (30 %) in dostavo knjižničnega gradiva na dom (12 %).
- Skoraj polovica vprašanih (47 %) obišče spletne strani knjižnic oz. spremlja objave na katerem od družbenih omrežij vsaj enkrat na mesec ali pogosteje, 20 % pa se digitalnih kanalov ne poslužuje nikoli.
- Vsaj polovica anketirancev se strinja z vsemi trditvami (razen s tem, da nudi informacije in spodbudo za okoljsko odgovorno ravnanje – 47 %) o koristih, ki jih v njihova življenja prinašajo splošne knjižnice. V največji meri se strinjajo (vsaj tri četrtine vprašanih), da splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljajo, pomaga širiti obzorja, jim omogoča, da berejo bolj raznoliko ali kakovostno in jim omogoča, da berejo več. V najmanjši meri se strinjajo (44 %) s trditvijo, da jim pomaga razvijati in izboljševati digitalne veščine.
- Na splošno je 48 % vprašanih zelo zadovoljnih s splošno knjižnico, ki jo najpogosteje obiskujejo oz. uporabljajo, dodatnih 39 % je z njo zadovoljnih.

Povzetek

- Pri vprašanju o vlogi knjižnic v njihovem življenju najpogosteje navajajo, da jim knjižnica predstavlja pridobivanje znanja, učenje in izobraževanje, tudi sprostitev in mir, dostopnost oz. izposojajo knjig, ima pomembno vlogo v njihovem življenju, jim veliko pomeni, ter jim predstavlja vir zanimivih, kakovostnih in raznolikih vsebin.
- Ko pomislijo na svojo knjižnico, občutijo izjemno pozitivna čustva, kot so zadovoljstvo, veselje, radovednost, dobijo idejo, občutijo navdušenje, povezanost in zaupanje.
- 89 % respondentov bi svojo knjižnico priporočilo prijateljem in znancem (90 % članov in 86% uporabnikov).

REZULTATI NA CELOTNEM VZORCU:

- S posameznimi trditvami, ki opisujejo pomembno vlogo splošnih knjižnic v naši družbi, se strinja vsaj 63 % anketirancev. V največji meri se strinjajo, da splošna knjižnica s spodbujanjem znanja prispeva k razvoju jezikovnih spretnosti prebivalcev, da prispeva k oblikovanju bolj izobražene in informirane družbe ter da z brezplačnimi prireditvami in izobraževanji omogoča dostop do znanja vsem članom skupnosti. V najmanjši meri, a še vedno z visoko stopnjo (63 %), se strinjajo, da spodbuja digitalne večine in omogoča dostop do sodobnih tehnologij, ki bi bile sicer marsikomu nedostopne.
- Z edinstveno vlogo splošnih knjižnic pri spodbujanju branja in razvoju bralne kulture, ki je druge javne ustanove ne morejo v celoti nadomestiti, se strinja 83 % populacije.

02

Metodologija

Metodologija

Metoda zbiranja podatkov

Kombinacija metod spletnega anketiranja med člani Valiconovega spletnega panela Jazvem.si - metoda CAWI (Computer Assisted Web Interviewing) in **telefonskega anketiranja** – metoda CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing)

Vzorčni okvir

splošna populacija, 15 do 75 let

Velikost vzorca

n=1.013
(CAWI: n=913, CATI: n=100)

Reprezentativnost

spol, starost, izobrazba in regija

Čas izvajanja

20.1. – 2.2.2025

Opis celotnega vzorca

		n	%
SKUPAJ		1013	100%
Spol	moški	520	51%
	ženski	493	49%
Starost	15 - 30 let	208	21%
	31 - 45 let	278	27%
	46 - 60 let	285	28%
	61 - 75 let	242	24%
	ne želim odgovoriti	1	0%
Izobrazba	poklicna šola ali manj	245	24%
	štiriletna srednja šola	496	49%
	višja, visoka šola ali več	269	27%
	ne vem/b.o.	3	0%
Delovna aktivnost	zaposleni	605	60%
	nezaposleni	58	6%
	upokojenci	233	23%
	šolajoči	96	10%
	drugo/ne vem/b.o.	21	2%
Število članov gospodinjstva	1 ali 2	414	41%
	3 ali 4	449	44%
	5 in več	136	13%
	ne vem/b.o.	15	1%
Regija	Pomursko - Podravska	216	21%
	Koroško - Savinjska	159	16%
	Osrednjeslovenska	293	29%
	Posavska	106	10%
	Gorenjska	100	10%
	Primorska	139	14%
Velikost naselja	Manj kot 500 prebivalcev	198	20%
	500 - 1.999 prebivalcev	202	20%
	2.000 - 10.000 prebivalcev	248	24%
	10.001 - 100.000 prebivalcev	138	14%
	Maribor	52	5%
	Ljubljana	132	13%
Tip naselja	ne vem/b.o.	43	4%
	Urbano	564	56%
	Ruralno	449	44%

		n	%
SKUPAJ		1013	100%
Tip gospodinjstva	Mladi in mladi pari (do 35 let)	34	3%
	Gospodinjstva s predšolskimi otroki	124	12%
	Gospodinjstva z otroki starimi od 6 do 14 let	122	12%
	Gospodinjstva z otroki starejšimi od 15 let	289	29%
	Posebna multi-generacijska	103	10%
	Prazna gnezda	336	33%
Družbene skupine	Živim z invalidnostjo.	85	8%
	Skrbim za osebo, ki potrebuje pomoč pri vsakdanjih opravilih.	74	7%
	Rojen/a v tujini.	45	4%
	Doma pretežno govorim jezik, ki ni slovenščina.	43	4%
	Pripadnik/ca LGBTQ+ skupnosti.	27	3%
	Pripadnik/ca etnične ali narodnostne manjšine.	18	2%
	Nič od navedenega.	781	77%
Finančna situacija	Dohodki našega gospodinjstva komaj zadoščajo za hrano	51	5%
	Dohodki našega gospodinjstva zadoščajo za hrano, vendar si težko privoščimo nova oblačila	102	10%
	Dohodki zadoščajo za nakup hrane in oblačil, vendar bi si trenutno težko privoščili nov televizor, hladilnik ali pralni stroj	292	29%
	Dohodki zadoščajo za nakup gospodinskih aparatov, vendar bi si težko privoščili nakup	350	35%
	Dohodkov je dovolj za vse, razen za nakup novega stanovanja ali vikenda	183	18%
	Če bi potrebovali, bi si lahko privoščili nakup stanovanja ali vikenda	29	3%
	ne vem/b.o.	6	1%

Segmenti

49%

n=466

ČLANI:

Sem član/ica splošne knjižnice
– vpisan/a v splošno knjižnico.

20%

n=205

UPORABNIKI:

Nisem član/ica splošne knjižnice
sem pa uporabnik/uporabnica
njenih storitev.

(na primer: si izposojam knjižnično gradivo preko članov
družine ali prijateljev, sosedov ..., obiskujem prireditve v
organizaciji knjižnice, uporabljam internet, prebiram
časopise, revije, knjige v knjižnici)

31%

n=342

NEUPORABNIKI:

Nisem član/ica splošne knjižnice
in ne uporabljam nobenih
storitev splošne knjižnice.

Katera od trditev velja za vas? Je kdo od naštetih včlanjen v splošno knjižnico in bi lahko rekli, da preko njega uporabljate njene storitve?

Demografski profil izbranih segmentov (1)

LEGENDA: DELEŽ - odstotki segmenta;
 INDEKS predstavlja odstopanje deleža
 segmenta od celotnega vzorca, preračunano
 v indeksne točke, z barvami so označena
 odstopanja od celotnega vzorca: **modra** nad
 povprečjem, **vijolična** pod povprečjem
 (temnejša barva bolj značilno, svetlejša manj)

	Vsi anketiranci n=1013 (100%)			Člani n=466 (48,5%)			Uporabniki n=205 (20,1%)			Neuporabniki n=342 (31,4%)		
	Spol	%		%	indeks		%	indeks		%	indeks	
	moški	51%		42%	82		56%	109		61%	119	
	ženski	49%		58%	119		44%	90		39%	80	
	Starost											
	15 - 30 let	21%		28%	136		16%	76		13%	66	
	31 - 45 let	27%		30%	110		27%	98		24%	88	
	46 - 60 let	28%		24%	86		33%	117		31%	109	
	61 - 75 let	24%		18%	76		24%	102		32%	132	
	Izobrazba											
	poklicna šola ali manj	24%		18%	73		22%	91		34%	142	
	štiriletna srednja šola	49%		49%	99		52%	106		48%	97	
	višja, visoka šola ali več	27%		33%	124		26%	98		18%	68	
	Delovna aktivnost											
	zaposleni	60%		60%	100		64%	107		57%	95	
	nezaposleni	6%		5%	92		5%	93		7%	115	
	upokojenci	23%		18%	78		24%	105		29%	127	
	šolajoči	10%		15%	155		5%	53		5%	53	
	drugo/ne vem/b.o.	2%		2%	99		1%	69		2%	120	
	Število članov gospodinjstva											
	1 ali 2	41%		37%	90		33%	81		51%	125	
	3 ali 4	44%		46%	103		50%	113		39%	88	
	5 in več	13%		16%	118		16%	121		8%	62	
	ne vem/b.o.	1%		2%	105		1%	38		2%	129	
	Regija											
	Pomursko - Podravska	21%		18%	88		21%	102		24%	116	
	Koroško - Savinjska	16%		13%	81		19%	118		18%	116	
	Osrednjeslovenska	30%		35%	118		26%	89		24%	80	
	Posavska	11%		8%	77		13%	124		13%	119	
	Gorenjska	10%		9%	87		11%	105		12%	116	
	Primorska	13%		17%	128		10%	77		10%	72	

V primerjavi s splošno populacijo so med **člani splošnih knjižnic** nadpovprečno zastopane ženske, osebe stare od 15 do 45 let, visoko izobraženi, šolajoči, osebe, ki prihajajo iz pet- ali veččlanskih gospodinjstev, prebivalci Osrednjeslovenske in Primorske regije, prebivalci velikih in urbanih naselij. Glede na tip gospodinjstva so nadpovprečno zastopani mladi pari (brez otrok) in gospodinjstva z otroki (različnih starostnih skupin) in so dobro finančno situirani. Med **uporabniki splošnih knjižnic** pa so v malenkost večji meri zastopani moški, osebe stare med 46 do 60 let, zaposleni, osebe, ki živijo v tri- ali veččlanskih gospodinjstvih, prebivalci Koroško – Savinjske in Posavske regije, prebivalci manjših naselij (manj kot 500 prebivalcev, 2.000 do 10.000 prebivalcev), osebe, ki živijo v posebnih multigeneracijskih gnezdi in osebe s solidno finančno situacijo.

Demografski profil izbranih segmentov (1)

LEGENDA: DELEŽ - odstotki segmenta;
INDEKS predstavlja odstopanje deleža
segmenta od celotnega vzorca, preračunano
v indeksne točke, z barvami so označena
odstopanja od celotnega vzorca: **modra** nad
povprečjem, **vijolična** pod povprečjem
(temnejša barva bolj značilno, svetlejša manj)

	Vsi anketiranci n=1013 (100%)	Člani n=466 (48,5%)	Uporabniki n=205 (20,1%)	Neuporabniki n=342 (31,4%)
Velikost naselja				
Manj kot 500 prebivalcev	20%	16%	23%	23%
500 - 1.999 prebivalcev	20%	19%	17%	23%
2.000 - 10.000 prebivalcev	24%	25%	33%	19%
10.001 - 100.000 prebivalcev	14%	14%	12%	14%
Maribor	5%	5%	3%	7%
Ljubljana	13%	16%	9%	11%
ne vem/b.o.	4%	5%	4%	3%
Tip naselja				
urbano	56%	61%	54%	49%
ruralno	44%	39%	46%	51%
Tip gospodinjstva				
Mladi in mladi pari (do 35 let)	3%	5%	2%	2%
Gospodinjstva s predšolskimi otroki	12%	15%	14%	7%
Gospodinjstva z otroki starimi od 6 do 14 let	12%	14%	13%	9%
Gospodinjstva z otroki starejšimi od 15 let	29%	31%	30%	24%
Posebna multi-generacijska	10%	8%	13%	12%
Prazna gnezda	33%	27%	28%	46%
Družbene skupine				
Nič od navedenega.	77%	77%	77%	77%
Doma pretežno govorim jezik, ki ni slovenščina.	4%	6%	4%	3%
Rojen/a v tujini.	4%	4%	4%	6%
Živim z invalidnostjo.	8%	7%	9%	9%
Pripadnik/ca LGBTQ+ skupnosti.	3%	3%	1%	3%
Skrbim za osebo, ki potrebuje pomoč pri vsakdanjih opravilih.	7%	8%	8%	5%
Pripadnik/ca etnične ali narodnostne manjšine.	2%	2%	1%	2%
Finančna situacija (Dohodki gospodinjstva zadoščajo...)				
komaj za hrano	5%	4%	2%	8%
za hrano, vendar si težko privoščimo nova oblačila	10%	9%	7%	13%
nakup hrane in oblačil, vendar bi si trenutno težko privoščili nov televizor, hladilnik ali pralni stroj	29%	29%	26%	30%
nakup gospodinskih aparatov, vendar bi si težko privoščili nakup novega avtomobila	35%	35%	40%	31%
dovolj za vse, razen za nakup novega stanovanja ali vikenda	18%	19%	22%	14%
Če bi potrebovali, bi si lahko privoščili nakup stanovanja ali vikenda	3%	3%	3%	3%

Med **neuporabniki splošnih knjižnic** so, v primerjavi s celotnim vzorcem, nadpovprečno zastopani moški, osebe starejše od 46 let, nižje izobraženi, upokojenci, osebe, ki živijo v eno- ali dvočlanskih gospodinjstvih, pogosteje gre za prebivalce Pomursko – Podravske, Koroško – Savinjske, Posavske in Gorenjske regije, prebivalce ruralnih in manjših naselij ter Maribora. Glede na tip gospodinjstva so med neuporabniki pogosteje zastopane osebe, ki živijo v praznih gnezdi in tisti, ki imajo slabšo finančno situacijo.

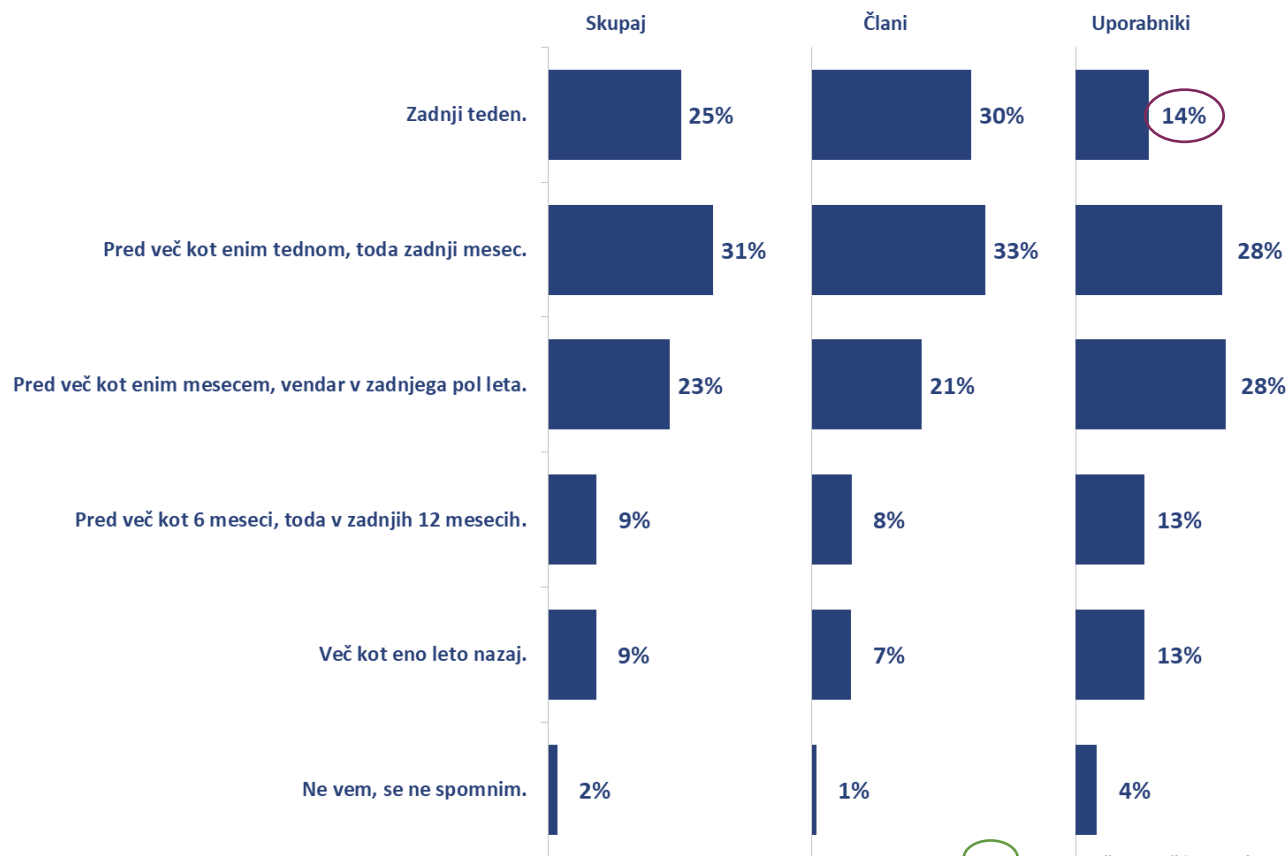
03

Rezultati

- 80 % članov oz. uporabnikov je v zadnjega pol leta obiskalo splošno knjižnico.
- V zadnjem tednu jo je obiskalo 30 % članov in 14 % uporabnikov.
- Člani pogosteje obiskujejo splošno knjižnico kot uporabniki.

Zadnji obisk splošne knjižnice oz. uporaba storitev

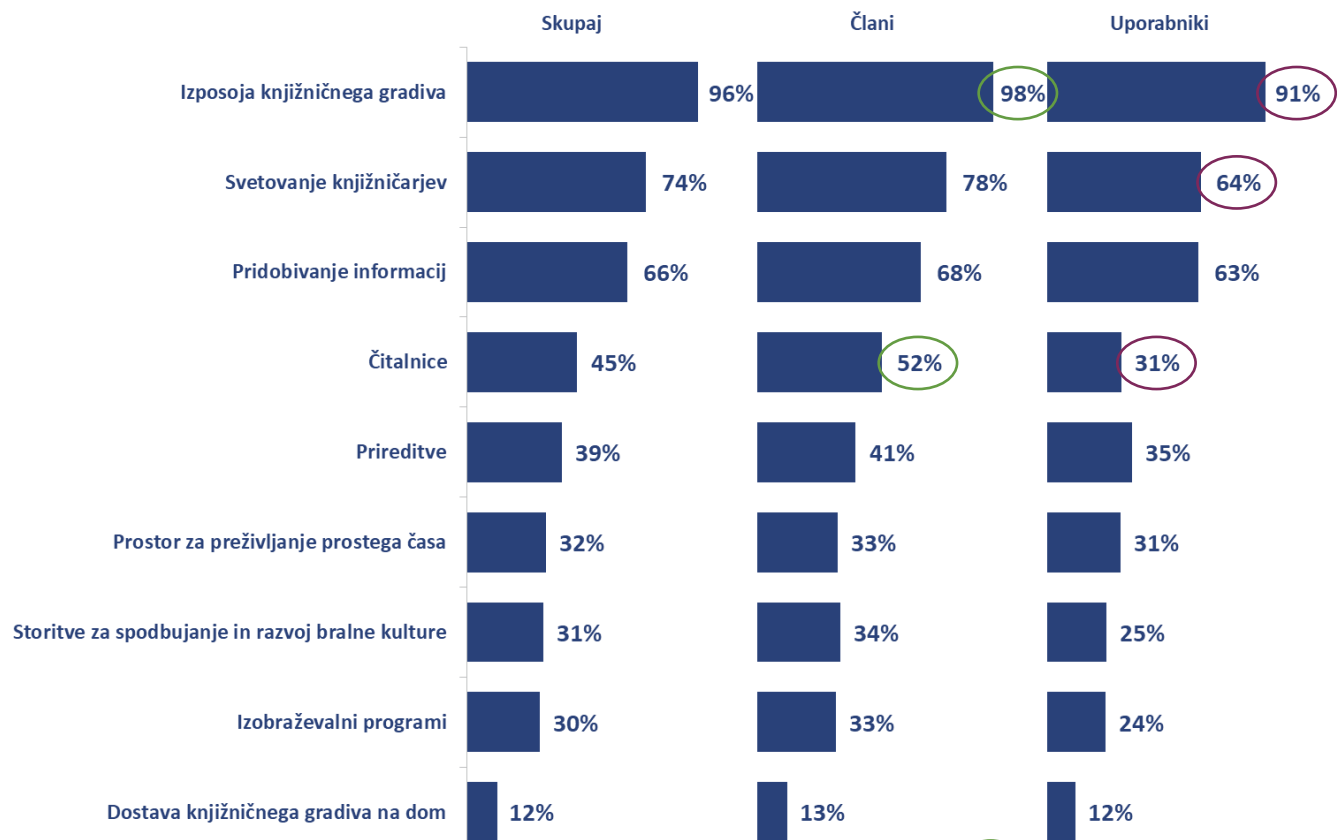

Kdaj ste nazadnje obiskali splošno knjižnico ali uporabljali njene storitve?

○ = statistično značilno **podpovprečne** oz. **nadpovprečne** vrednosti

- **Več kot polovica** vprašanih uporablja splošne knjižnice za namen **izposoje knjižničnega gradiva** (96 %), za **svetovanje knjižničarjev pri iskanju in izbiri knjižničnega gradiva** (74 %) in za **pridobivanje informacij, koristnih za delo, šolo in vsakdanje življenje** (o zdravju, domačem kraju ipd.).
- Člani jih v primerjavi z uporabniki pogosteje uporabljajo za izposajo knjižničnega gradiva in obiščejo čitalnice oz. prostore za učenje, študij in prebiranje literature ali časopisov.

Uporaba splošne knjižnice

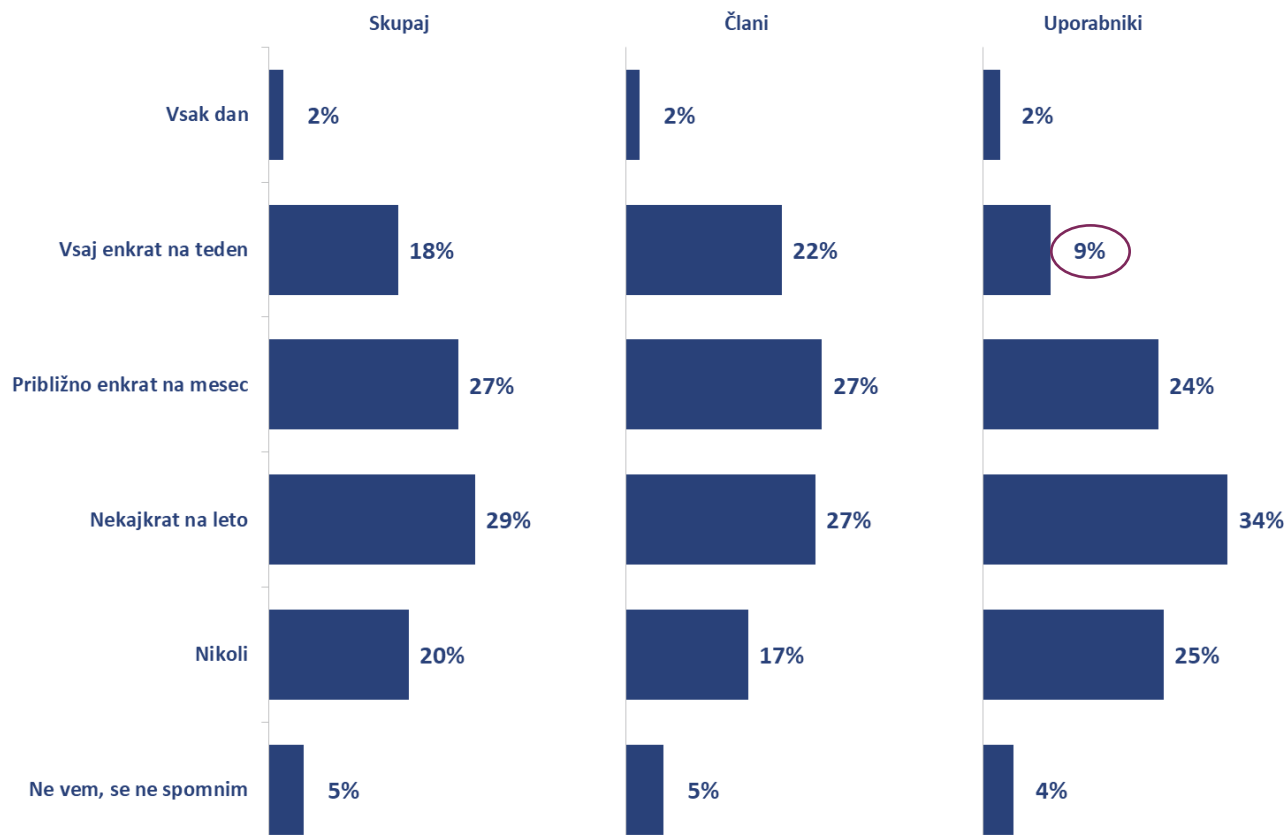

V nadaljevanju so navedeni različni načini uporabe splošnih knjižnic, vi pa povejte, ali posamezno možnost uporabljate ali ne.

○ = statistično značilno **podpovprečne** oz. **nadpovprečne** vrednosti

- Največ respondentov **obišče spletno strani splošnih knjižnic** ali spremlja njene objave **na družbenih omrežjih nekajkrat letno** (29 %).
- Petina članov oz. uporabnikov nikoli ne obiše digitalnih kanalov splošnih knjižnic.**

Obisk spletnih strani knjižnice in spremljanje objav na družbenih omrežjih

Kako pogosto obiskujete spletno strani splošne knjižnice ali spremljate njene objave na katerem od družbenih omrežij?

○ = statistično značilno **podpovprečne** oz. **nadpovprečne** vrednosti

- V največji meri se strinjajo s trditvami o koristih splošne knjižnice, vezanimi na **branje in razvoj** (sklop A), sledi sklop trditev, vezanih na knjižnico kot **prostor za sprostitev in dobro počutje** (sklop C) ter vezanih na **osebnostni in strokovni razvoj** (sklop B).
- Glavne **koristi**, ki jih v njihova življenja prinaša splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljajo, so **širjenje obzorij, bolj raznoliko in kakovostno branje** ter na splošno **več branja**.

Strinjanje s trditvami o koristih ponudbe splošnih knjižnic

TRDITVE - vsota odgovorov 4 + 5 (se strinjam + popolnoma se strinjam)	Skupaj	Člani	Uporabniki
Mi omogoča, da berem bolj raznoliko ali kakovostno.	81%	84%	75%
Mi omogoča, da berem več.	80%	83%	74%
Mi kvalitetno svetuje in pomaga pri izbiri knjižnega gradiva.	76%	79%	69%
Me spodbuja k branju in razvoju bralnih spretnosti.	70%	73%	64%
Pomaga mi širiti obzorja.	82%	83%	81%
Mi omogoča, da pridobivam novo znanje za osebne interese.	72%	75%	66%
Me podpira pri izpolnjevanju delovnih ali študijskih/šolskih obveznosti.	54%	60%	42%
Mi pomaga razvijati in izboljševati digitalne veščine.	44%	44%	43%
Pomembno prispeva k mojemu dobremu počutju in osebnemu zadovoljstvu.	71%	73%	67%
Mi pomaga prihraniti čas in/ali denar.	70%	74%	60%
Mi nudi prostor, kjer se počutim varno in sprejeto.	69%	73%	60%
Je prostor, kjer se lahko odmaknem od vsakodnevnega hitenja.	64%	69%	55%
Mi omogoča ustvarjalno preživljanje prostega časa, sprostitev, zabavo.	60%	62%	53%
Mi omogoča srečanja z ljudmi, s katerimi delim podobne vrednote	50%	50%	50%
Z informacijami o zgodovini in ljudeh iz domačega kraja krepi mojo identiteto in pripadnost lokalni skupnosti.	50%	49%	50%
Mi omogoča kakovostno preživljanje časa z otroki, prijatelji ali drugimi uporabniki knjižnice.	49%	49%	49%
Mi nudi priložnosti za sodelovanje z ljudmi iz domačega kraja.	48%	49%	45%
Mi omogoča spoznavanje različnih kultur, vrednot ter načinov življenja in razmišljanja.	60%	62%	55%
Mi pomaga oblikovati stališča o družbi in družbeni pravičnosti.	52%	53%	47%
Mi pomaga pri kritičnem vrednotenju informacij in medijev.	50%	52%	44%
Mi nudi informacije in spodbudo za okoljsko odgovorno ravnanje.	47%	48%	44%

*Celotni rezultati v prilogi

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o koristih, ki jih za vas in vaše življenje prinaša splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljate.

 = statistično značilno **podpovprečne** oz. **nadpovprečne** vrednosti

- Na drugi strani je nižja stopnja (maleknost manj kot polovica) strinjanja s trditvami, da jim knjižnica omogoča **kakovostno preživljanje časa z otroki, prijatelji ali drugimi uporabniki knjižnice**, da jim **nudi priložnosti za sodelovanje z ljudmi iz domačega kraja**, da **nudi informacije in spodbudo za okoljsko odgovorno ravnanje** in da jim **pomaga razvijati in izboljševati digitalne veščine**.

- Uporabniki se v manjši meri strinjajo predvsem s trditvami, vezanimi na knjižnico kot prostor za sprostitev in dobro počutje.

Strinjanje s trditvami (ne glede na sklope)

TRDITVE - vsota odgovorov 4 + 5 (se strinjam + popolnoma se strinjam)	Skupaj	rang	Člani	rang	Uporabniki	rang
Pomaga mi širiti obzorja.	82%	1	83%	2	81%	1
Mi omogoča, da berem bolj raznoliko ali kakovostno.	81%	2	84%	1	75%	2
Mi omogoča, da berem več.	80%	3	83%	3	74%	3
Mi kvalitetno svetuje in pomaga pri izbiri knjižnega gradiva.	76%	4	79%	4	69%	4
Mi omogoča, da pridobivam novo znanje za osebne interese.	72%	5	75%	5	66%	6
Pomembno prispeva k mojemu dobremu počutju in osebemu zadovoljstvu.	71%	6	73%	9	67%	5
Me spodbuja k branju in razvoju bralnih spretnosti.	70%	7	73%	7	64%	7
Mi pomaga prihraniti čas in/ali denar.	70%	8	74%	6	60%	9
Mi nudi prostor, kjer se počutim varno in sprejeto.	69%	9	73%	8	60%	8
Je prostor, kjer se lahko odmaknem od vsakodnevnega hitenja.	64%	10	69%	10	55%	11
Mi omogoča spoznavanje različnih kultur, vrednot ter načinov življenja in razmišljanja.	60%	11	62%	11	55%	10
Mi omogoča ustvarjalno preživljanje prostega časa, sprostitev, zabavo.	60%	12	62%	12	53%	12
Me podpira pri izpolnjevanju delovnih ali študijskih/šolskih obveznosti.	54%	13	60%	13	42%	21
Mi pomaga oblikovati stališča o družbi in družbeni pravičnosti.	52%	14	53%	14	47%	16
Mi omogoča srečanja z ljudmi, s katerimi delim podobne vrednote	50%	15	50%	16	50%	13
Mi pomaga pri kritičnem vrednotenju informacij in medijev.	50%	16	52%	15	44%	19
Z informacijami o zgodovini in ljudeh iz domačega kraja krepi mojo identiteto in pripadnost lokalni skupnosti.	50%	17	49%	17	50%	14
Mi omogoča kakovostno preživljanje časa z otroki, prijatelji ali drugimi uporabniki knjižnice.	49%	18	49%	18	49%	15
Mi nudi priložnosti za sodelovanje z ljudmi iz domačega kraja.	48%	19	49%	19	45%	17
Mi nudi informacije in spodbudo za okoljsko odgovorno ravnanje.	47%	20	48%	20	44%	18
Mi pomaga razvijati in izboljševati digitalne veščine.	44%	21	44%	21	43%	20

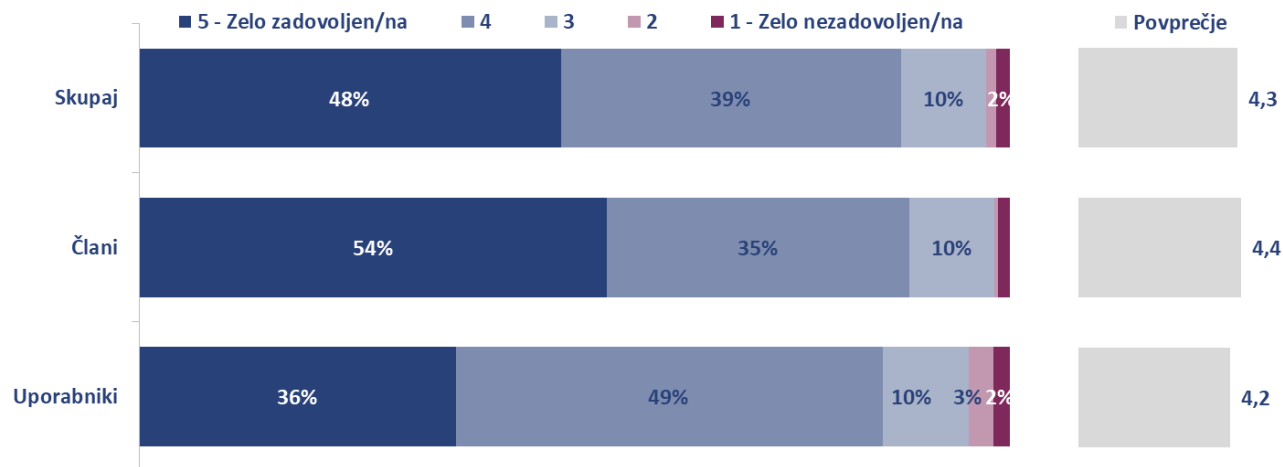
Povprečje	Skupaj	Člani	Uporabniki
Sklop A (Branje in razvoj)	77%	80%	70%
Sklop B (Osebni n strokovni razvoj)	63%	65%	58%
Sklop C (Prostor za sprostitev in dobro počutje)	69%	72%	60%
Sklop D (Skupnost in povezovanje)	51%	52%	49%
Sklop E (Družbena zavest in kritično mišljenje)	52%	54%	48%
Vsi sklopi	62%	64%	57%

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o koristih, ki jih za vas in vaše življenje prinaša splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljate.

 = statistično značilno **podpovprečne** oz. **nadpovprečne** vrednosti

- Večina vprašanih (89 %) je na splošno **(zelo) zadovoljna s splošno knjižnico**, ki jo najpogosteje obiskujejo oz. uporabljajo.
- Člani so bolj zadovoljni kot uporabniki, vendar je stopnja zadovoljstva pri obeh skupinah zelo visoka.

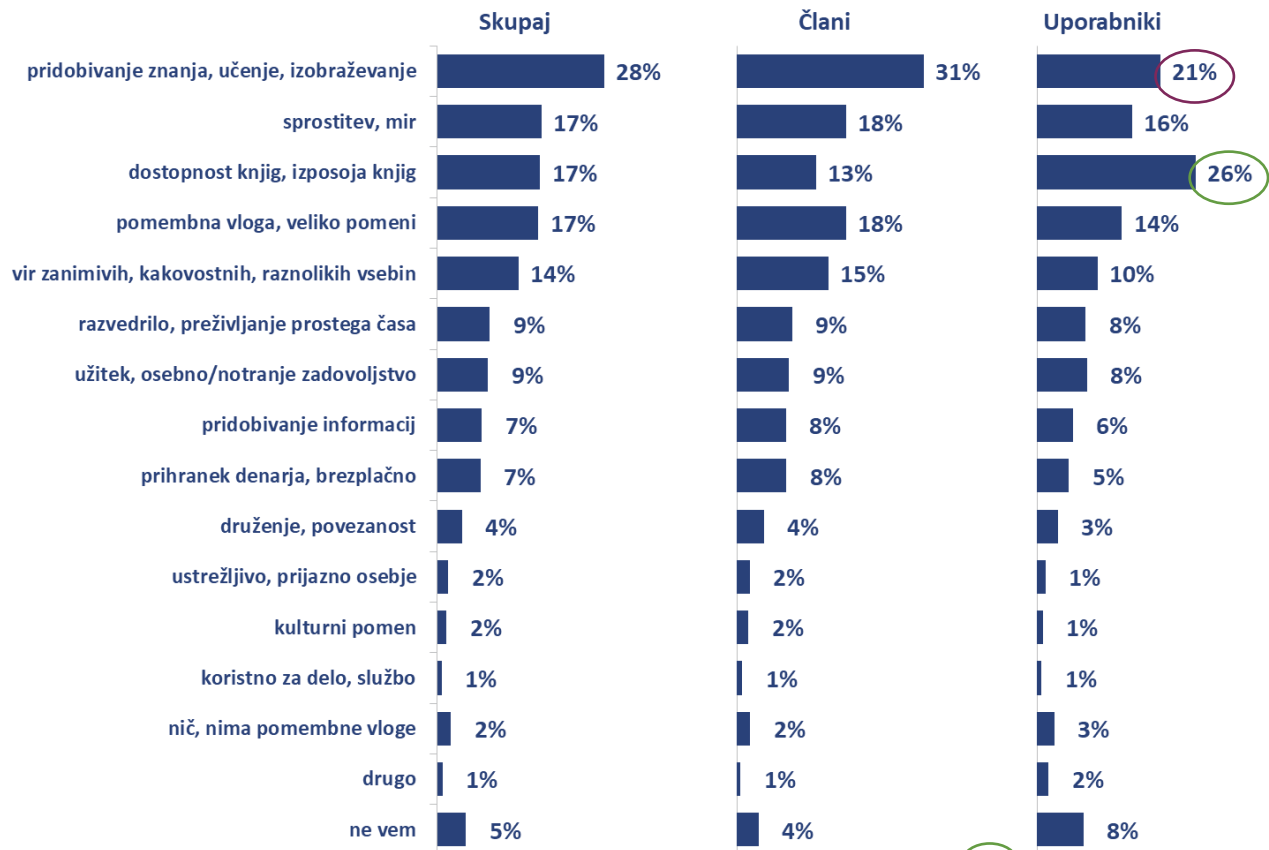
Zadovoljstvo s splošno knjižnico

Kako ste na splošno zadovoljni s splošno knjižnico, ki jo najpogosteje obiskujete/uporabljate?

- Knjižnica posameznikom na prvem mestu predstavlja **pridobivanje znanja, učenja, izobraževanje** (28 %), **sprostitev, mir** (17 %), **dostopnost oz. izposoja knjig** (17 %) in ima **pomembno vlogo** v njihovih življenjih (17 %).
- Uporabnikom** primarno predstavlja **dostopnost in izposoja knjig** (26 %), v manjši meri jo vidijo v luči pridobivanja znanja, učenja in izobraževanja.

Vloga knjižnice v življenju posameznikov

Kaj vam knjižnica pomeni in kako bi opisali njeno vlogo v vašem življenju? (odprto vprašanje)

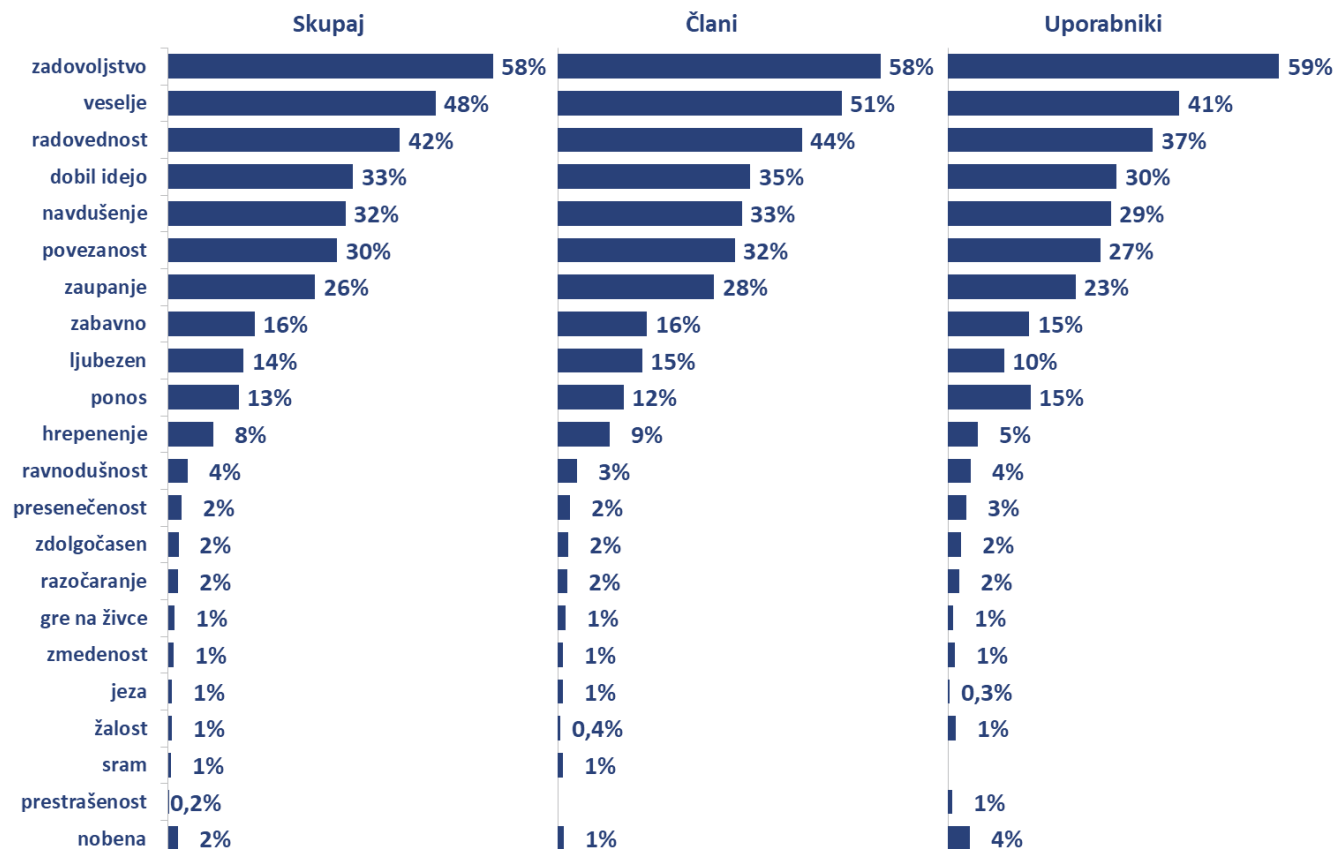
ZSK101 - Javnomnenjska raziskava o vplivu delovanja splošnih knjižnic v Sloveniji – Februar 2025

= statistično značilno **podpovprečne** oz. **nadpovprečne** vrednosti

Osnova: Člani in uporabniki

- Ob misli na svojo knjižnico anketiranci v največji meri občutijo izključno **pozitivna čustva**, kot so **zadovoljstvo** (58 %), **veselje** (48 %) in **radovednost** (42 %).
- Med člani in uporabniki v tem primeru ni bistvenih razlik.

Čustva

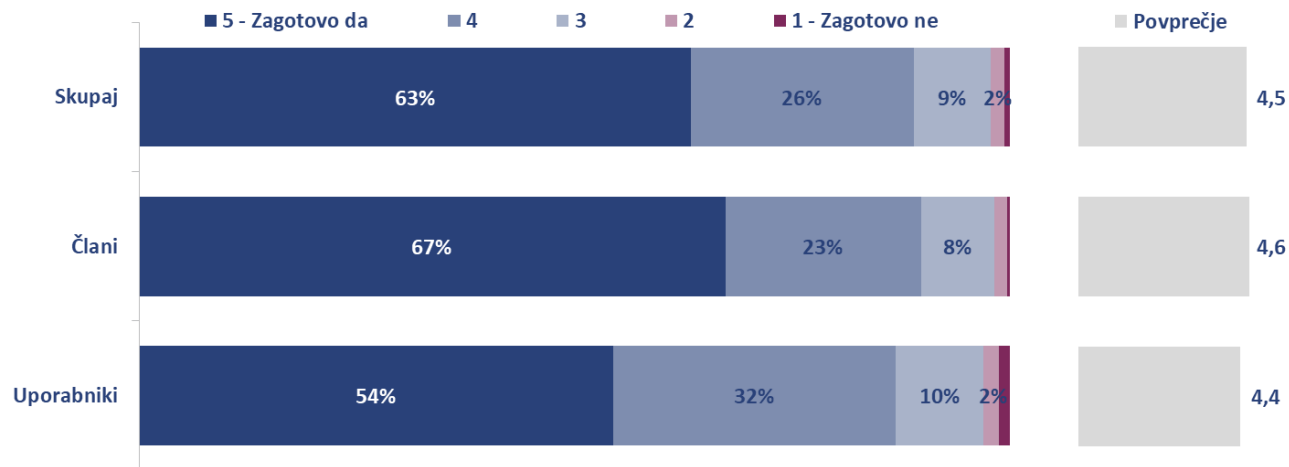

Če pomislite na vašo knjižnico, katera vsa čustva občutite ob tem? (*vključeno le v spletni anketi)

Ni statistično značilnih razlik

- Večina (89 %) bi svojim prijateljem in znancem priporočila knjižnico, ki jo najpogosteje obiskujejo.

Priporočilo

Kako verjetno bi svojim prijateljem ali znancem priporočili splošno knjižnico, ki jo najpogosteje obiskujete/uporabljate?

- Vsaj 63 % anketirancev se strinja s posameznimi trditvami o pomembni družbeni vlogi splošnih knjižnic.
- V največji meri se strinjajo, da splošna knjižnica s **spodbujanjem branja prispeva k razvoju jezikovnih spretnost prebivalcev** (83 %), da **prispeva k oblikovanju bolj izražene in formirane družbe** (82 %) in da z **brezplačnimi prireditvami in izobraževanju omogoča dostop do znanja vsem članom skupnosti** (77 %).
- Pomembnost splošnih knjižnic v družbi še v večji meri potrjujejo njeni člani.

Strinjanje s trditvami o družbeni vlogi splošnih knjižnic

Splošna knjižnica ima pomembno družbeno vlogo, saj:

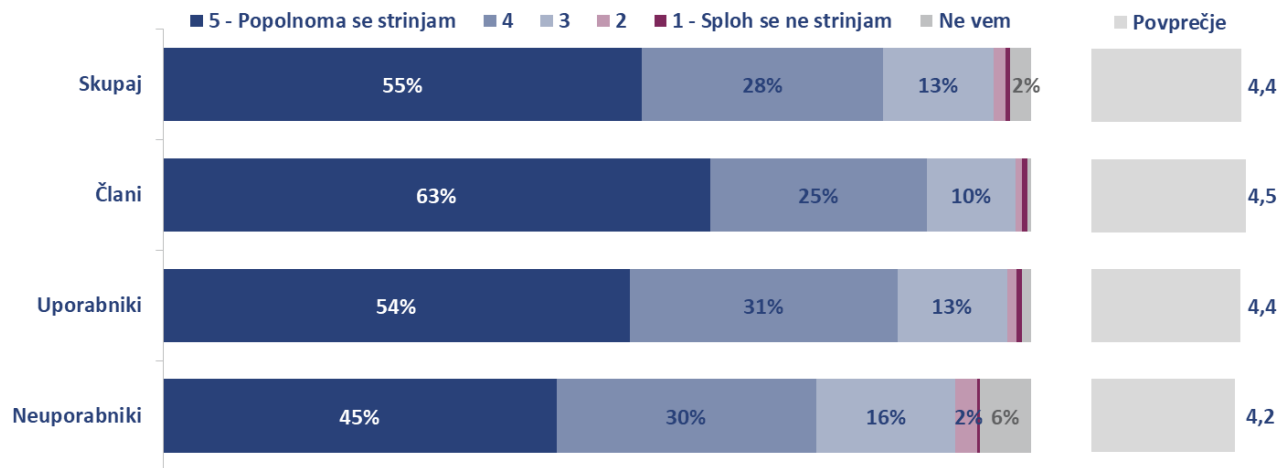
TRDITVE - vsota odgovorov 4 + 5 (se strinjam + popolnoma)	Skupaj	Člani	Uporabniki	Neuporabniki
s spodbujanjem branja prispeva k razvoju jezikovnih spretnosti prebivalcev	83%	86%	82%	79%
prispeva k oblikovanju bolj izobražene in informirane družbe	82%	87%	81%	75%
z brezplačnimi prireditvami in izobraževanju omogoča dostop do znanja vsem članom skupnosti	77%	81%	76%	71%
je pomemben del skupnosti, v kateri živim	71%	78%	74%	58%
nudi informacije in vire, ki pomagajo bolje razumeti ključna družbena vprašanja	70%	75%	72%	62%
spodbuja socialno vključenost ranljivih skupin prebivalcev	70%	75%	71%	62%
s svojim delovanjem pomaga pri izenačevanju možnosti in preseganju prikrajšanosti v življenju prebivalcev	69%	76%	70%	58%
pripomore k večji povezanosti skupnosti	68%	73%	70%	60%
spodbuja digitalne veščine in omogoča dostop do sodobnih tehnologij, ki bi bile sicer marsikomu nedostopne	63%	67%	60%	59%

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami, pri čemer 1 pomeni, da se s posamezno trditvijo sploh ne strinjate, 5 pa, da se s posamezno trditvijo popolnoma strinjate.

 = statistično značilno **podpovprečne** oz. **nadpovprečne** vrednosti

- S trditvijo, da imajo **splošne knjižnice edinstveno vlogo pri spodbujanju branja in razvoju bralne kulture**, se strinja **83 %** anketirancev, še v večji meri člani splošnih knjižnic (88 %), nekoliko manj pa neuporabniki splošnih knjižnic (75 %).

Strinjanje o vlogi splošnih knjižnic pri spodbujanju branja in razvoju bralne kulture

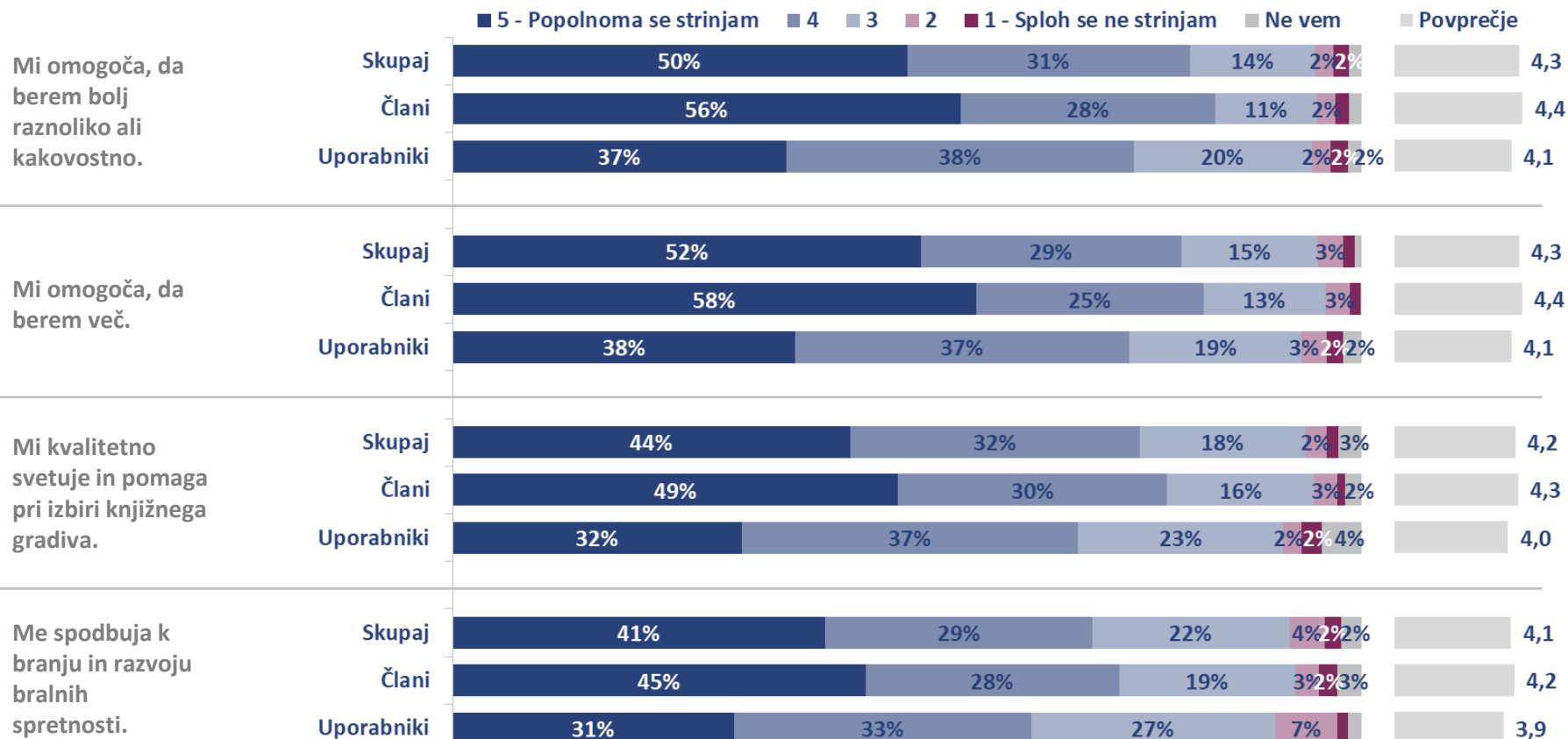
V kolikšni meri se strinjate z naslednjo trditvijo: Splošne knjižnice imajo edinstveno vlogo pri spodbujanju branja in razvoju bralne kulture, ki je druge javne ustanove ne morejo v celoti nadomestiti.

04

Priloga

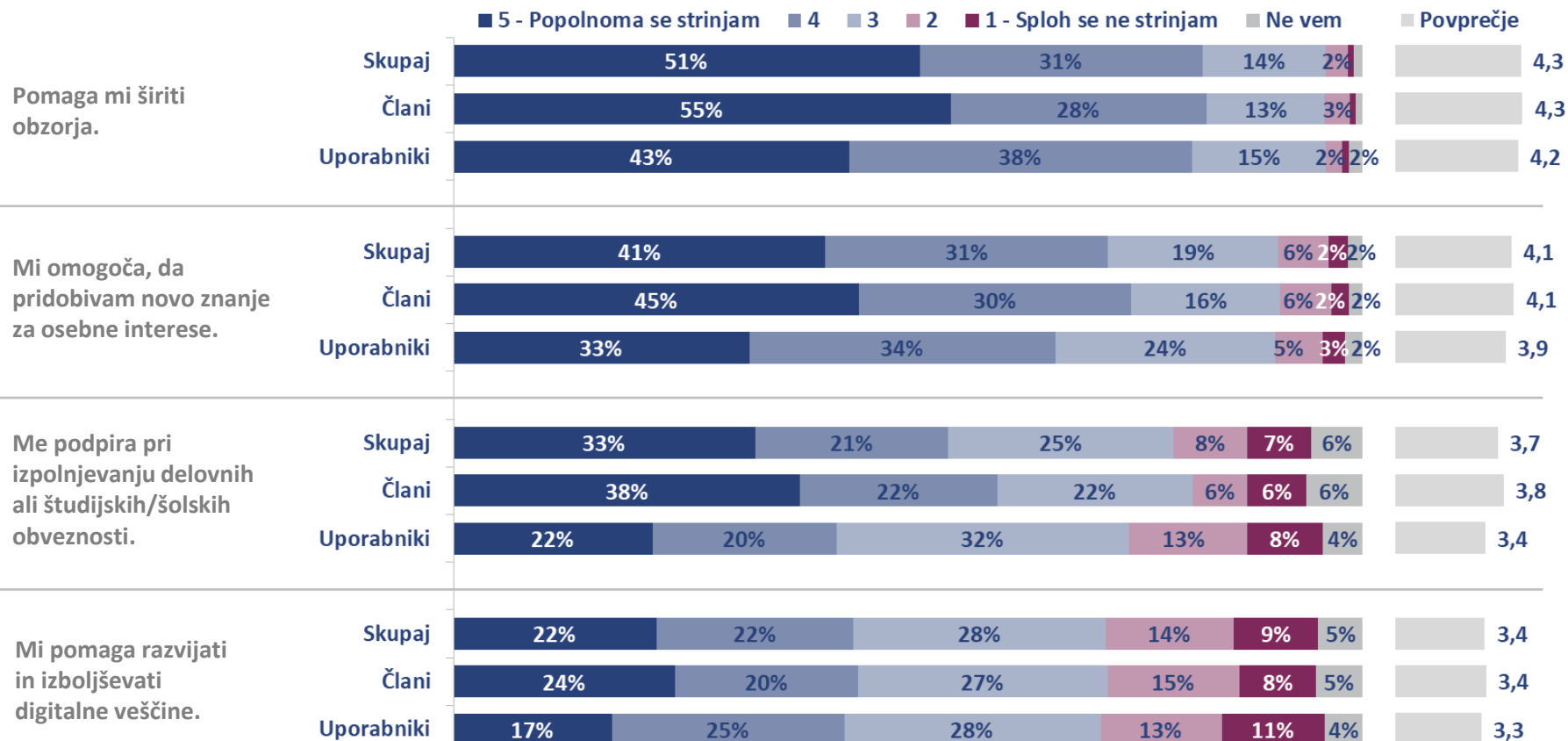
Strinjanje s trditvami (sklop A)

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o koristih, ki jih za vas in vaše življenje prinaša splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljate.

* Trditve razvrščene od najvišje do najnižje povprečne ocene znotraj sklopa.

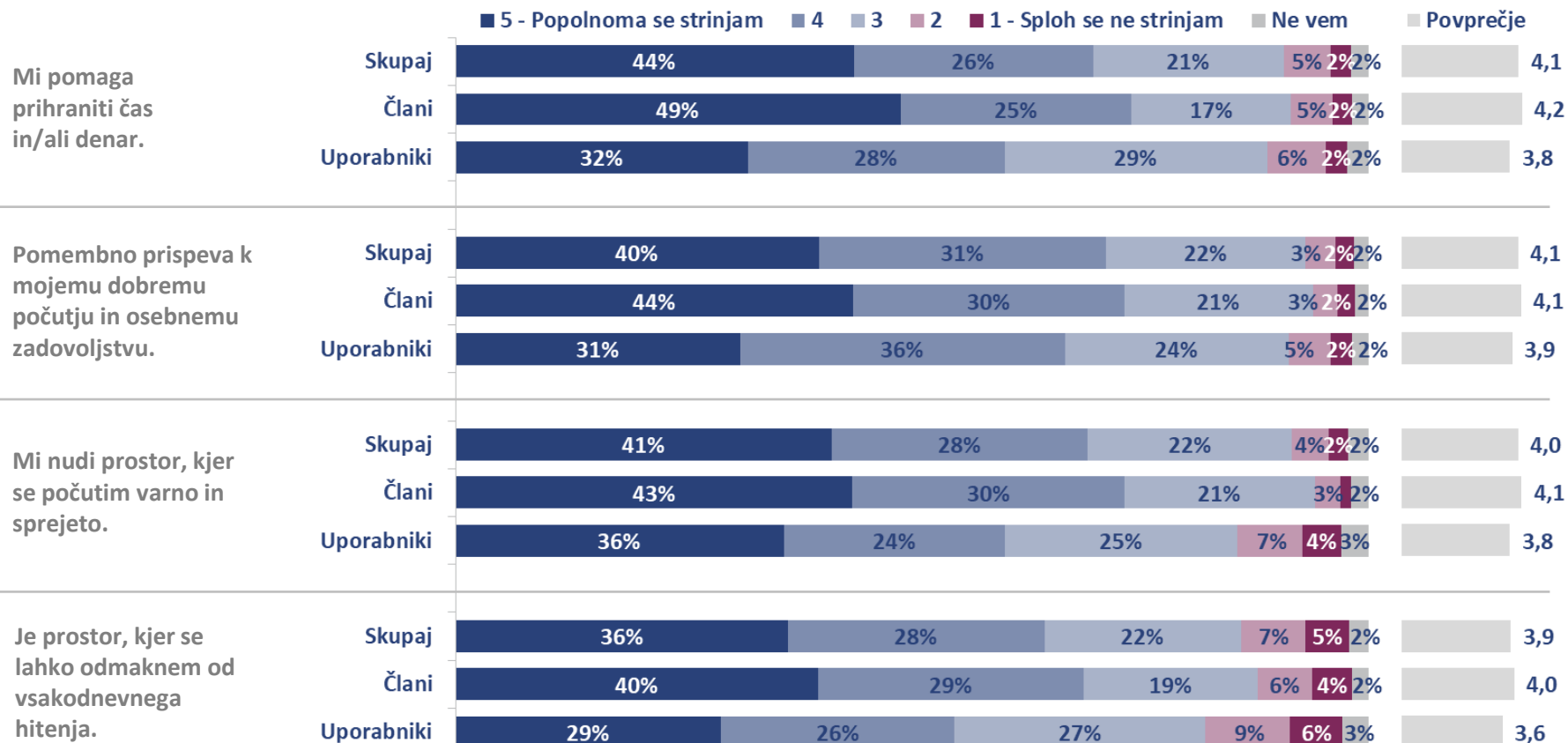
Strinjanje s trditvami (sklop B)

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o koristih, ki jih za vas in vaše življenje prinaša splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljate.

* Trditve razvrščene od najvišje do najnižje povprečne ocene znotraj sklopa.

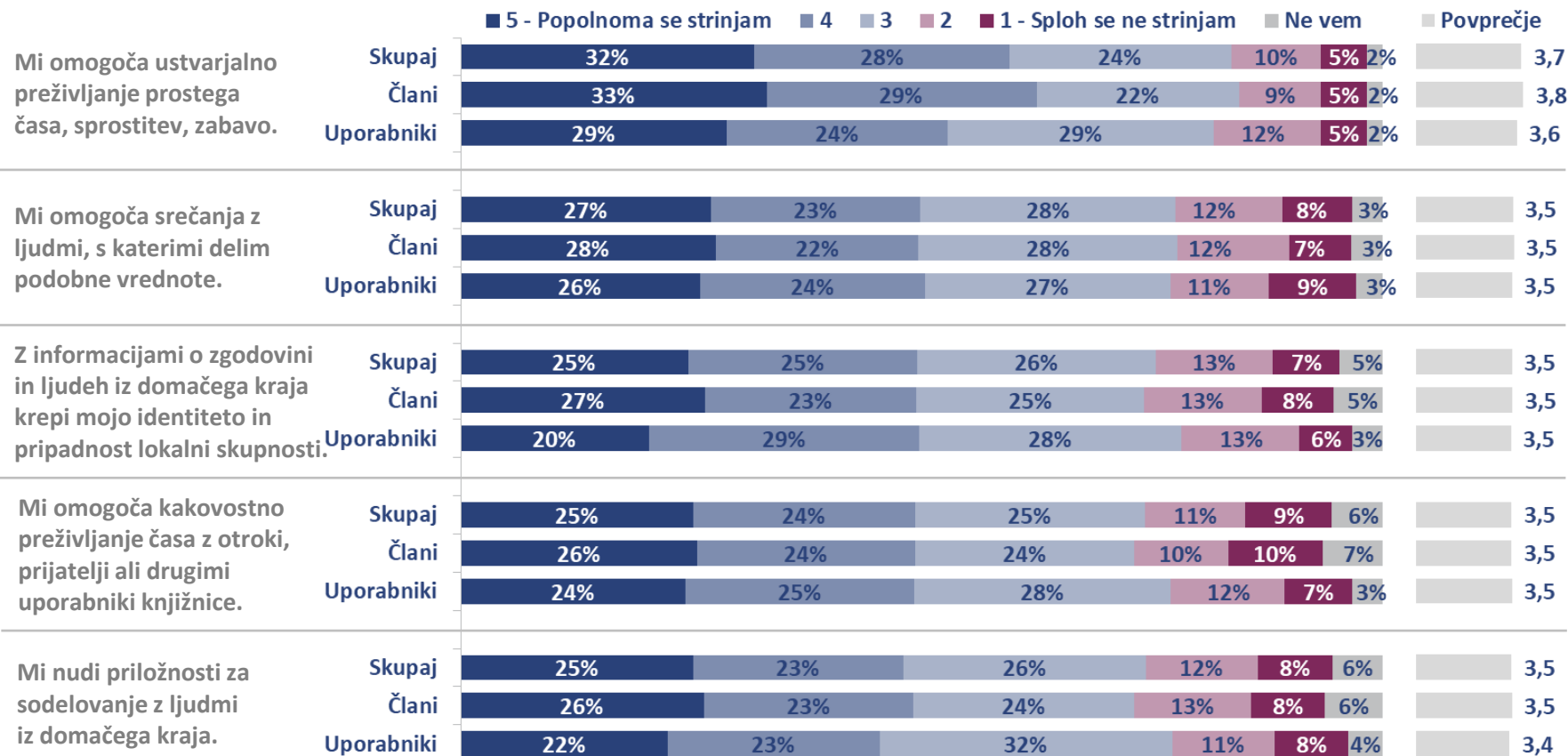
Strinjanje s trditvami (sklop C)

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o koristih, ki jih za vas in vaše življenje prinaša splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljate.

* Trditve razvrščene od najvišje do najnižje povprečne ocene znotraj sklopa.

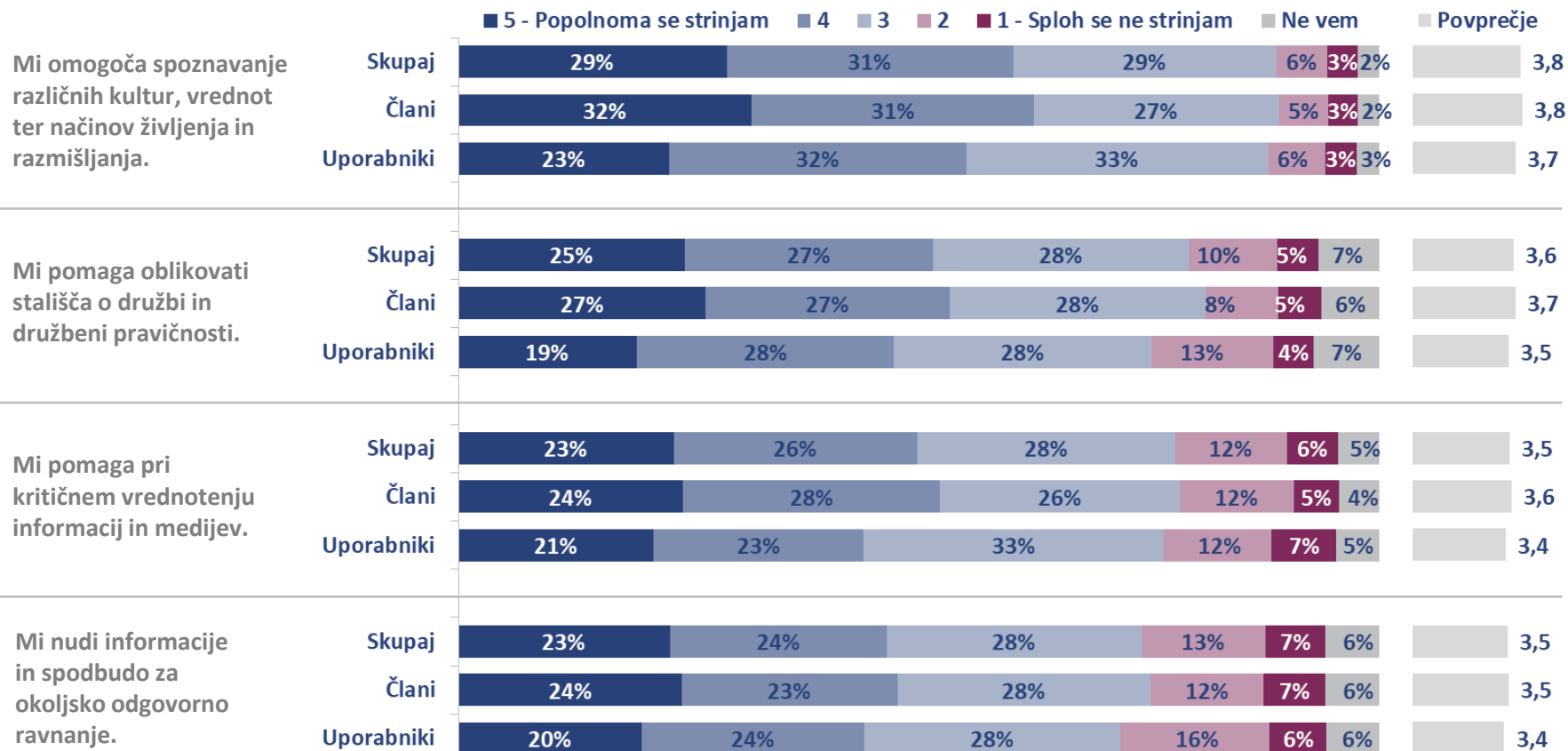
Strinjanje s trditvami (sklop D)

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o koristih, ki jih za vas in vaše življenje prinaša splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljate.

* Trditve razvrščene od najvišje do najnižje povprečne ocene znotraj sklopa.

Strinjanje s trditvami (sklop E)

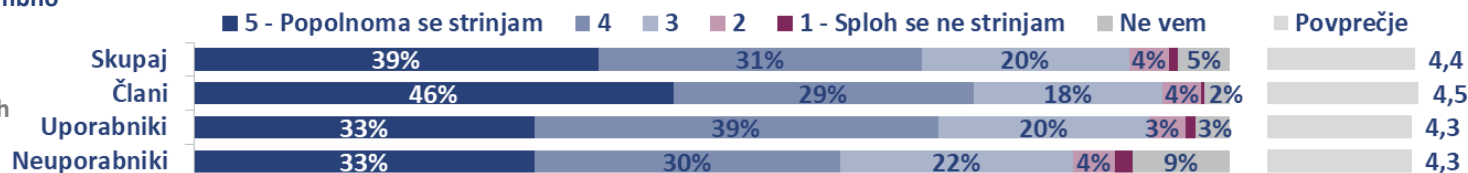
V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o koristih, ki jih za vas in vaše življenje prinaša splošna knjižnica, ki jo najpogosteje uporabljate.

* Trditve razvrščene od najvišje do najnižje povprečne ocene znotraj sklopa.

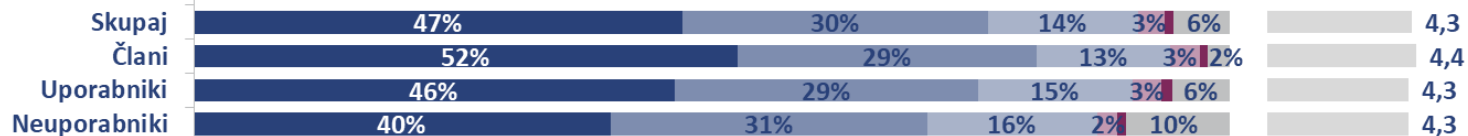
Strinjanje s trditvami o pomembnosti družbene vloge splošnih knjižnic (1)

Splošna knjižnica ima pomembno družbeno vlogo, saj:

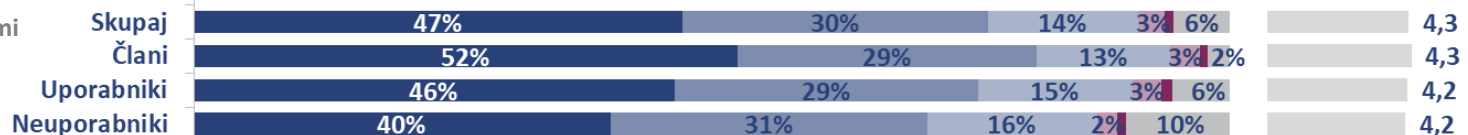
... s spodbujanjem branja prispeva k razvoju jezikovnih spretnosti prebivalcev.

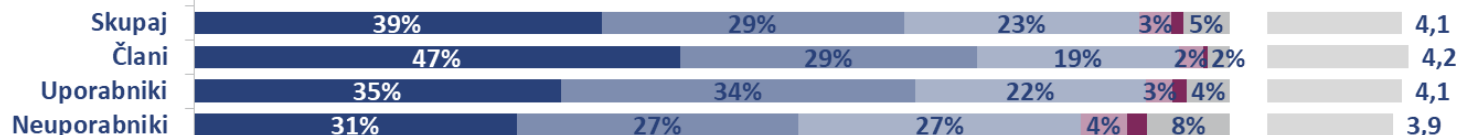
... prispeva k oblikovanju bolj izobražene in informirane družbe.

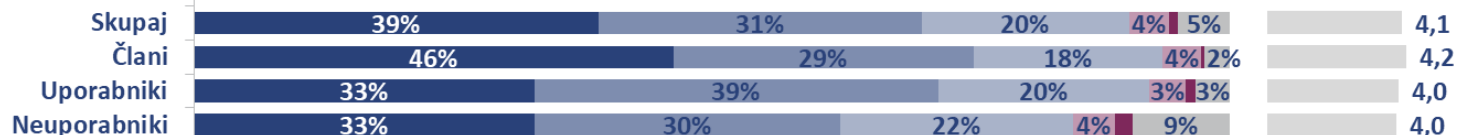
... z brezplačnimi prireditvami in izobraževanji omogoča dostop do znanja vsem članom skupnosti.

... je pomemben del skupnosti, v kateri živim.

... nudi informacije in vire, ki pomagajo bolje razumeti ključna družbena vprašanja.

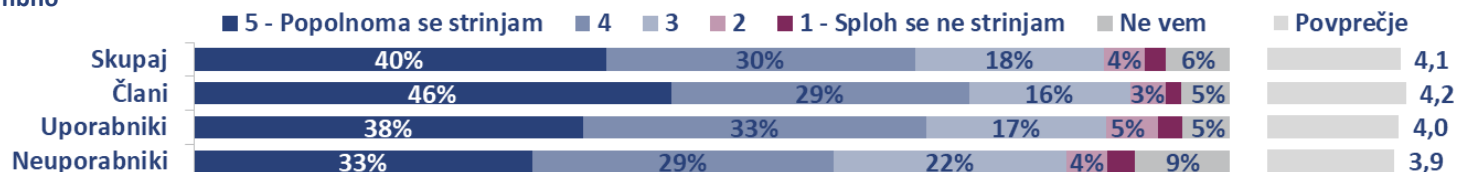
V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami, pri čemer 1 pomeni, da se s posamezno trditvijo sploh ne strinjate, 5 pa, da se s posamezno trditvijo popolnoma strinjate.

* Trditve razvrščene od najvišje do najnižje povprečne ocene.

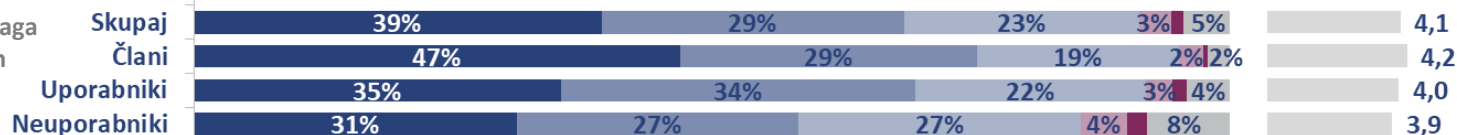
Strinjanje s trditvami o pomembnosti družbene vloge splošnih knjižnic (2)

Splošna knjižnica ima pomembno družbeno vlogo, saj:

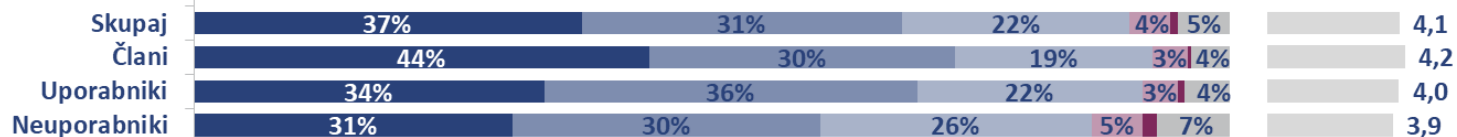
... spodbuja socialno vključenost ranljivih skupin prebivalcev.

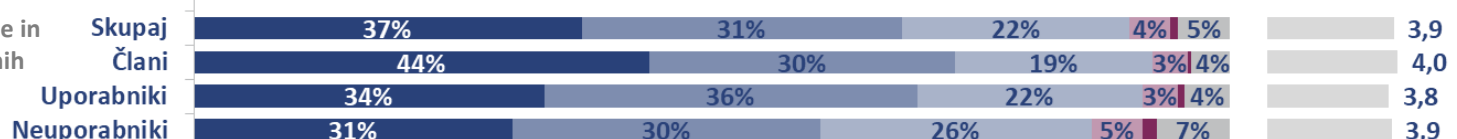
... s svojim delovanjem pomaga pri izenačevanju možnosti in preseganju prikrajšanosti v življenju prebivalcev.

... pripomore k večji povezanosti skupnosti.

... spodbuja digitalne veščine in omogoča dostop do sodobnih tehnologij, ki bi bile sicer marsikomu nedostopne.

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami, pri čemer 1 pomeni, da se s posamezno trditvijo sploh ne strinjate, 5 pa, da se s posamezno trditvijo popolnoma strinjate

* Trditve razvrščene od najvišje do najnižje povprečne ocene.

Authorized IBM Cloud
Solution Provider - IBM SaaS
Solution Provider - IBM SaaS

**Authorized
Software Value Plus**
Business Analytics

Več informacij:

Andraž Zorko

andraž.zorko@valicon.net

Ina Hawlina

ina.hawlina@valicon.net

VALICON Ljubljana

Kopitarjeva 2
1000 Ljubljana
T: +386 1 420 49 00
info@valicon.net

VALICON Zagreb

Draškovićeve ulica 54
10000 Zagreb
T: +385 1 640 99 55
info@valicon.net

VALICON Sarajevo

Trampina 2/2
71000 Sarajevo
T: +387 33 258 655
info@valicon.net

VALICON Beograd

Kneza Miloša 68
11000 Beograd
T: +381 11 32 86 978
info@valicon.net

